

Hotels maakten van Heeze schildersdorp

Waar kunstenaarsdorpen als Domburg, Bergen en Laren zich op de kaart wisten te zetten, wil Heeze dat niet lukken. Na sloop van Hostellerie Vangaelen herinnert slechts een beeld op het Strabrechtplein aan deze periode.

WIM VAN EKELEN PAUL THIJSSSEN

Het verhaal over Heeze als schildersdorp is één van de mooiste en meest interessante stukjes uit de geschiedenis van de gemeente Heeze-Leende. Al vanaf 1860 trokken August Allebé en Paul Gabriël door Brabant op zoek naar authenticiteit en schilderachtige taferelen. Aanvankelijk was Dongen populair bij schilders, maar toch was het Heeze, met zijn vele authentieke boerderijen én het fraaie licht van de Strabrechtse Heide, dat na 1880 uitgroeide tot een schildersdorp. Via Paul Gabriël komen Jacob Ritsema, Taco Mesdag, Bernard Blommers en Albert Neuhuys naar Heeze. Zij trokken weer andere schilders aan.

De kunstenaars die Heeze bezochten hebben hun sporen nagelaten. Dat geldt vooral voor bovengenoemde 'nostalgische' schilders maar ook voor schilders als Piet van Wijngaardt, Henriëtte Pesser en Jan Sluyters, die vernieuwingen in de kunst brachten. Regionale schilders als Jan Kruysen, Antoon Kruysen en Peter van den Braken, die zich in Heeze of omgeving vestigden, raakten geïnspireerd door hun werk.

Dat Heeze kon uitgroeien tot een kunstenaarsdorp had alles te maken met de al aanwezige infrastructuur. Twee hotels die tot 1867 onderdak boden aan de vele patiënten van dominee en ogendokter J.L.A. Kremer, konden voortaan vakantiegangers en schilders herbergen. De Pelikaan, later Hotel Van Dijk, Hotel Barendsma en nu Hostellerie Vangaelen werd de centrale ontmoetingsplaats voor de schilders.

Menig schilder liet er een werk achter, soms als betaalmiddel voor verblijf en maaltijd. Vele schilderijen hebben hun weg gevonden naar musea en particulieren, maar een aantal heeft de Hostellerie weten te behouden. De Tweede Wereldoorlog betekende een breekpunt. Aan het schildersdorp Heeze kwam een einde. Maar Piet van Wijngaardt kwam daarna nog lang in Heeze schilderen en Henriëtte Pessers bleef zelfs in Heeze wonen.

Ouwe meuk

We hadden de hoop dat de nieuwe eigenaar van Hostellerie Vangaelen meer respect zou hebben voor de cultuurhistorische waarde van het pand maar voor hem is het ouwe meuk die gesloopt moet worden. Jammer, want op deze heilige grond zou je met steun van fondsen en subsidies dit historische gebouw kunnen restaureren en een commercieel aantrekkelijke, toeristische, trekpleister kunnen realiseren. Gemeentebestuur van Heeze, erfgoed is van en voor ons allemaal. U bent onze laatste hoop. Voorkom de sloop van Kapelstraat 48!

Wim van Ekel en Paul Thijssen zijn bestuursleden van de Stichting Kunst en Cultuur Heeze-Leende.
